

Kunnanhallitus	§ 194	03.09.2020
Kunnanvaltuusto	§ 45	17.09.2020
Kunnanhallitus	§ 17	19.01.2021
Kunnanvaltuusto	§ 9	04.02.2021
Kunnanhallitus	§ 275	09.11.2021

Koulutuskuntayhtymä Tavastian esitys kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustamisesta

KH 03.09.2020 § 194

Hämeenlinnan kaupunginhallitus 15.6.2020 § 250 esittää Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkunnille, että ne osaltaan hyväksyvät esisopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämisestä ja kuntayhtymän purkamisesta.

Hämeenlinnan kaupunginhallitus käynnisti 28.10.2019 talouden tasapainotamisohjelman, jonka yhtenä osana kaupunginhallitus edellytti selvityksen laatimista Koulutuskuntayhtymä Tavastian muuttamisesta osakeyhtiöksi Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy:n mukaisesti. Hämeen Ammattikorkeakoulu on toiminut yhtiömuodossa vuoden 2015 alusta lähtien.

Selvityksen tekemistä varten perustettu työryhmä koostui sekä Tavastian että Hämeenlinnan kaupungin edustajista ja työn edetessä myös Hattulan ja Janakkalan kuntien edustajista. Työryhmän tehtävänä on ollut tehdä alustava selvitys yhtiöittämisen toteuttamiskelpoisuudesta sekä valmistella ehdotus yhtiöittämisen toteutustavasta. Työryhmä on käyttänyt valmistelussa apuna ulkopuolisia asiantuntijoita.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkunnille järjestettiin yhteinen keskustelutilaisuus 22.1.2020, jossa olivat läsnä Hämeenlinnan kaupungin, Janakkalan, Hattulan ja Pälkäneen kuntien edustajat.

Kuntayhtymän jäsenkuntien näkökulmasta yhtiöittämisessä on kyse tase-teknisestä ratkaisusta, joka mahdollistaa kuntayhtymän toiminnan aikana syntyneiden ylijäämien kirjaamisen jäsenkuntien tulokseen ilman että kuntayhtymästä siirtyy rahaa kunnille. Kuntayhtymän varoja ei ole tarkoitus tulla louttaa, vaan kaikki kuntayhtymän jäsenkunnat jatkaisivat osakeyhtiön omistajina nykyisten peruspääomaosuuksien suhteessa.

Yhtiömuotoisessa toiminnassa hallintomalli on selkeämpi, päätöksenteko nopeampaa ja omistajaohjaus nykyistä selkeämpää. Yhtiömuodossa jäsenkunnilla ei olisi enää suoraa velvoitetta kattaa toiminnasta mahdollisesti aiheutuvaa alijäämää.

Suunnitelma järjestelyn toteutuksesta, valmistelun etenemisestä ja järjestelyn talousvaikutuksista omistajakunnille löytyy kokousasian liitteestä.

Liite: Hämeenlinnan kaupunginhallituksen pöytäkirjanote 15.6.2020 § 250 liitteineen, (myös esisopimus Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämisestä)

Valmistelu ja lisätiedot:
Anitta Hietaniemi, hallintojohtaja

p. 050 443 4833, anitta.hietaniemi@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä osaltaan esisopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämisestä sekä ylläpitomuodon muutokseen liittyvät toimenpiteet ja
2. esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy esisopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämisestä sekä ylläpitomuodon muutokseen liittyvät toimenpiteet.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 17.09.2020 § 45

Liite: Hämeenlinnan kaupunginhallituksen päätös 15.6.2020 § 250 liitteineen.

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä esisopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämisestä sekä ylläpitomuodon muutokseen liittyvät toimenpiteet.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 19.01.2021 § 17

Hämeenlinnan kaupunginhallitus on 15.6.2020 § 250 esittänyt Hämeenlinnan kaupunginvaltuustolle ja muille Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkunnille kuntayhtymän toiminnan ja omaisuuden yhtiöittämistä sekä tähän liittyen kuntayhtymän purkamista. Kyseessä on ollut esisopimuksen hyväksyminen, jonka jälkeen valmistelu jatkuisi esitetyllä tavalla. Esitykseen on liittynyt ehto, jonka mukaisesti lukiokoulutuksen alv-vaikutukset tulee selvittää vielä tarkemmin ennen lopullista päätöksentekoa.

Kuntayhtymän kaikki jäsenkunnat ovat osaltaan hyväksyneet ehdotuksen toimielimissään. Janakkalan kunnanvaltuusto päätti, että yhtiöittämisen valmistelun jatkaminen hyväksytään ja samalla selvitetään mahdollinen kiinteistöyhtiömalli.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtiöittämiseen liittyvää valmistelua on jatkettu yhteistyössä omistajien edustajien ja kuntayhtymän edustajien kesken. Valmisteluryhmä totesi, että lukiokoulutuksen arvonlisäverovaikutuksista on muodostumassa merkittävä taloudellinen riski kuntayhtymän yhtiöittämisen toteutukselle.

Selvityksen edetessä todettiin, että kiinteistöyhtiömallissa kuntien saama taloushyöty on lähes sama kuin koko koulutuskuntayhtymän yhtiöittämisessä, mutta ilman arvonlisäveroriskiä. Toteutus olisi kokonaisyhtiöittämiseen verrattuna huomattavasti yksinkertaisempi eikä mm. vaikuttaisi henkilöstön asemaan.

Valmisteluryhmä esittää koulutuskuntayhtymän opetusosan yhtiöittämisestä luopumista ja siirtymistä kiinteistöyhtiömalliin.

Valmisteluryhmän pohjaesityksen mukaisesti Hämeenlinnan kaupunginhallitus on 14.12.2020 § 514 päättänyt osaltaan hyväksyä liitteenä olevan aiesopimuksen (Aiesopimus Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja toiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä). Samalla kaupunginhallitus on esittänyt sopimuksen hyväksymistä Hämeenlinnan kaupunginvaltuustolle ja muille Koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkunnille. Hämeenlinnan kaupunginvaltuusto käsittelee asiaa seuraavassa kokouksessaan 8.2.2021.

Ehdotus/aiesopimus Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja toiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä sekä ennakoitu toteutusaikataulu ovat esityslistan liitteenä.

Ehdotuksen mukaisessa kiinteistöyhtiömallissa kuntayhtymän rakennus- ja maaomaisuus sekä niihin kohdistuvat velat, oikeudet ja vastuut siirtyvät kuntayhtymän osittaispurulla omistajakunnille, jotka sijoittavat em. omaisuuden apporttina perustettavaan osakeyhtiöön.

Osakeyhtiö on voittoa tavoittelematon. Kuntayhtymän toiminta jää joko nykyiselle kuntayhtymälle tai se puretaan ja perustetaan toimintaa jatkamaan uusi kuntayhtymä. Perustettavan osakeyhtiön omistajiksi tulevat kaikki Tavastian jäsenkunnat nykyisten peruspääomaosuuksiensa suhteessa. Kaikki jäsenkunnat jatkavat myös kuntayhtymän jäseninä, eikä kuntayhtymän nykyinen hallintomalli muutu.

Yhtiöittämisen kirjanpidollinen tuottovaikutus kunnille on saman suuruinen kuin koko kuntayhtymän yhtiöittämisessä, mutta kiinteistöyhtiöittämisessä osa peruspääomasta (1.415.499 euroa) jää kuntayhtymään. Kuntiin ei siirry järjestelyssä käteistä rahaa ja kunnat sijoittavat kuntayhtymältä siirtyvän kiinteistöomaisuuden välittömästi perustettavaan kiinteistöyhtiöön.

Kuntayhtymän osittaispurusta ja kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisjärjestelystä seuraa kunnille kirjanpidollista tulosvaikutusta em. tuottovaikutuksen ja kunnan taseessa olevan peruspääoman (vähennettynä kunnan osuudella mainitusta kuntayhtymään jäävästä 1 415 499 euron peruspääomasta) erotuksen verran.

Hämeenlinnan kaupunki pyytää, että Koulutuskuntayhtymä Tavastian muut jäsenkunnat Akaan kaupunki, Hattulan kunta, Janakkalan kunta, Pälkäneen kunta ja Urjalan kunta osaltaan käsittelevät asian toimielimissään heti alkuvuodesta 2021, jotta toteutus olisi mahdollista vuodenvaihteessa 2021 / 2022.

Liitteenä:

- apulaiskaupunginjohtajan kirje jäsenkunnille 28.12.2020
- ote Hämeenlinnan kaupunginhallituksen päätöksestä 14.12.2020 § 514

aiesopimuksineen
– ennakoitu toteuttamisaikataulu

Valmistelu ja lisätiedot:
Tuomo Huuskonen, vs. hallintojohtaja
p. 050 303 3849, tuomo.huuskonen@palkane.fi

Anitta Hietaniemi, vs. kunnanjohtaja
p. 040 443 4833, anitta.hietaniemi@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää

1. osaltaan hyväksyä aiesopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja toiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä.
2. esittää, että kunnanvaltuusto hyväksyy aiesopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja toiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 04.02.2021 § 9

Liitteenä:

- apulaiskaupunginjohtajan kirje jäsenkunnille 28.12.2020
- ote Hämeenlinnan kaupunginhallituksen päätöksestä 14.12.2020 § 514 aiesopimuksineen
- ennakoitu toteuttamisaikataulu

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä aiesopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja toiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 09.11.2021 § 275

Pälkäneen valtuusto on 4.2.2021 § 9 hyväksynyt aiesopimuksen Koulutuskuntayhtymä Tavastian kiinteistöomaisuuden yhtiöittämisestä ja palvelutoiminnan jatkamisesta kuntayhtymänä. Koulutuskuntayhtymä Tavastiassa on alkuvuoden päätösten jälkeen jatkettu asian selvittelyä. Asian valmistelussa on käyty ennakkollista keskustelua Verohallinnon kanssa varainsiirtoverovapautuksen soveltumisesta suunniteltuun järjestelyyn. Tässä neuvottelussa tuli esille, että kuntien omistama kiinteistöyhtiö ei voi saada vapautusta varainsiirtoveron maksamisesta. Maksettava vero olisi 950 000 euroa, minkä maksaminen heikentäisi merkittävästi kiinteistöjärjestelystä saatavia hyötyjä. Tämän johdosta työryhmä päätti ryhtyä valmistelemaan muita vaihtoehtoja kiinteistöomaisuuden järjestämiseksi, joita ovat Tavastia osaomistajana kiinteistöosakeyhtiössä, kiinteistöliikelaitoksen muodostaminen Tavastian sisälle sekä kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän muodostaminen.

Näistä tarkastelluista vaihtoehtoista potentiaalisimmaksi osoittautui kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän muodostaminen. Tällöin Tavastian kiinteistöomaisuus irrotettaisiin koulutuskuntayhtymästä ja siirrettäisiin jäsenkuntien kautta jäsenkuntien perustamalle uudelle kiinteistöliikelaitoskuntayhtymälle. Liikelaitoskuntayhtymän peruspääomaosuudet jakautuisivat samassa suhteessa kuin koulutuskuntayhtymässäkin tällä hetkellä.

Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä toimii liiketaloudellisin periaattein kuntalain edellyttämällä tavalla ja päätösvaltaa käyttäisi yhtymäkokous, joka valitsisi yhtymälle johtokunnan, tarkastuslautakunnan sekä muut mahdolliset toimielimet. Nämä voisivat olla osittain yhtenevät Koulutuskuntayhtymä Tavastian kanssa. Henkilöstöä liikelaitoskuntayhtymään ei siirtyisi, vaan hallinnolliset ja kiinteistönhoidolliset tehtävät hoidettaisiin koulutuskuntayhtymän toimesta.

Varainsiirtoverolain (879/2017) 10 §:n mukaisesti varainsiirtoveroa ei tarvitse suorittaa, kun luovutuksensaajana on kuntayhtymä. Verohallinto on ennakollisessa neuvottelussa ottanut kantaa, että niin kuntien kuin kuntayhtymienkin liikelaitokset ovat juridisesti samanlaisia oikeushenkilöitä kuin kunta ja kuntayhtymä, joten niiden varainsiirtoverovelvollisuuteen sovelletaan samoja säännöksiä kuin kuntaan ja kuntayhtymään. Liikelaitoskuntayhtymä on kuntayhtymä, joten se ei ole arvonlisäverovelvollinen. Tässä mallissa ei siis ole arvonlisäveroriskiä.

Tavastian kokonaisyhtiöittämissä tarkastelun yhteydessä tunnistetut muut hyödyt, kuten nopeampi päätöksenteko ja selkeämpi hallintomalli, eivät toteutuisi liikelaitoskuntayhtymämallissa. Kunnilla olisi myös edelleen velvollisuus kattaa liikelaitoskuntayhtymän alijäämät, kuten koulutuskuntayhtymässä tällä hetkellä. Järjestelyn etuna olisi kuitenkin kuntien saamien positiivisten tasevaikutusten lisäksi kiinteistöomaisuuden hallinnan irrottaminen muusta Tavastian toiminnasta, jolloin kiinteistöliiketoimintaa olisi mahdollista ohjata ja seurata yhtenä kokonaisuutena.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtymähallitus ehdottaa jäsenkunnille kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän muodostamista liitteenä olevan selvityksen mukaisesti. Jäsenkuntien esitetään hyväksyvän järjestelyn toteuttamisen niin, että järjestely astuisi voimaan 1.1.2022. Mikäli tämä ei ole aikataulullisesti mahdollista, olisi toinen vaihtoehto omaisuuden siirrolle 1.8.2022 alkaen.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 14 §
Hallintosääntö 19 §

Valmistelu ja lisätiedot:
Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää

esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy Koulutuskuntayhtymä Tavastian

tian esityksen kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän muodostamisesta liitteenä olevan esityksen mukaisesti 1.1.2022 alkaen tai vaihtoehtoisesti 1.8.2022 alkaen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.